

Hi ha futur

Deixa'm que hi pensi

Hi ha futur

L'Eva, una amiga, fa poc em parlava de les criatures de la sequera

 Dona suport a Catorze

Blanca Llum Vidal

Foto: Céline Geeurickx

Diumenge de pluja. Per fi. Escolto *No hay futuro*, de La Casa Azul, i m'agafa una pena tan gran i tan llarga com la que explica Rodoreda a *La flor negra*: «una pena amarga de fetge i d'entranya profunda, una pena arrapada al coll com un clau

Hi ha futur

me impressiona perquè això, aquesta negació, impossibilita la vida. «cuando un segundo / tiene que haber algún lugar / no me acostumbro / a este cordón umbilical / que marca nuestro rumbo / y no nos deja respirar / no hay futuro».

Diumenge de pluja. Recordo que l'Eva, una amiga, fa poc em parlava de les criatures de la sequera. De nenes i nens que gairebé no han vist ploure i que s'esveren quan cauen quatre gotes i que gairebé no entenen què són els bassals. Quin món. El meu fill, que té onze anys, també s'hi fixa. L'altre dia em va preguntar que per què ja no plou a bots i barrals com quan era petit. L'estiu passat, quan va sentir que parlàvem dels problemes d'aigua que tenia Uruguai, em va dir que s'imaginava el futur d'aquí a deu anys i que no li agradava. Hem fet tard per ser derrotistes i el nihilisme és un privilegi que jo, almenys, no em puc permetre. Quin futur que els espera, però. Només de pensar-hi, alguna cosa se't trenca per dins. Hem fet néixer aquests éssers petits en un món que és un abocador, un instrument de tortura i una maquinària que crea desigualtats de manera salvatge, sí.

I tinc por. Tinc tanta por que necessito agafar-me urgentment a les paraules d'un altre amic, en Txema, que em va dir que no patís tant, que entre ell i jo hi ha alguna cosa d'umbilical en el dolor que ens agermana i que ens agafarem amb grillons per passar junts el que sigui.

Tinc tanta por que avui, que per fi plou, he anat al CCCB a veure *Subúrbia. La construcció del somni americà*. El neoliberalisme és tan classista i racista i masclista i assassí i ecocida, que per això val la pena d'anar a veure l'exposició: per no oblidar. Per pensar i construir, si podem, alternatives.

Tinc tanta por que avui, que per fi plou, he comprat *El temps de la promesa* (Anagrama, 2023), de *Marina Garcés*. Perquè necessito prometre'm que no deixaré que em devori la por i perquè necessito entendre la fondària ètica i política d'aquest acte antiquíssim i performatiu que és la promesa: el d'obligar-se a fer, el de donar la paraula, el de vincular-se a l'altre a través del llenguatge i l'acció. La promesa que he fet, però, és molt estranya perquè no l'he fet a ningú, sinó a r
Com una fona que et dispares a tu mateix. Com un mirall que estampes contra tu.

Hi ha futur

nostra condició tenebrosa, també es una substància que bloqueja, que desactiva, que paralitza. Això m'he promès: prometo no desdir-me mai de l'afirmació segons la qual no tenim més remei que assumir que hem portat criatures a un món que és aquest, tan destruït i preciós, tan injust i exquisit, tan complex i tirànic, tan valuós i malalt. I que, justament per això, hem de fer alguna cosa.

Tinc tanta por que avui, que per fi plou, acabo de llegir *No robaràs* (Fragmenta Editorial, 2024), de David Fernàndez. M'ha sortit un pamflet anticapitalista, em va dir. Doncs sort que és així. Dedicat al filòsof i escriptor Santiago Alba Rico; arrapat al manament bíblic per tal d'estirar-lo fins a la contemporaneïtat més eixuta i directa; situat de manera clara en un ateïsmes i en una fe en el lliure albir que té per companya de viatge la teologia de l'alliberament enfront de la teologia de mercat; em sembla que l'assaig de Fernàndez és, sobretot, quatre coses: una torrentada de dades terribles; un exercici de memòria; el crit de qui creu que l'única sortida de l'infern capitalista és estirar el fre d'emergència; i una esperança radical en la vida.

D'entre totes les dades monstruoses, en destaco una que mareja i que hauríem d'anar repetint com un lloro a cada minut de cada hora: segons l'últim informe d'Oxfam, «si s'apliqués un impost a la riquesa de fins al 5% als multimilionaris i milmilionaris, podrien recaptar-se 1,7 bilions de dòlars anualment, cosa que permetria a 2.000 milions de persones sortir de la pobresa, a més de finançar un pla mundial per posar fi a la fam». La ràbia que fa aquesta dada és una ràbia que, com les coses més grosses, gairebé no es pot explicar, però sí: es podria aplicar aquest impost, però no es fa. I qui transgredeix de debò el manament no són els lladres petits de carrer, sinó els polítics corruptes que mouen el món i trinxen el sud global, els que apliquen retallades antisocials, els que no concreten com es revertirà la pobresa i l'exclusió, els que situen el dret a la propietat per damunt del dret a l'habitatge, els que no impedeixen desnonaments, els que roben de manera programada i sistèmica.

Que *No robaràs* em sembli també un exercici de memòria es deu al fet que mai no és debades de tornar a recordar, de tornar a fer passar les coses pel cor: llegir. Karl Polanyi, Fernàndez alerta del risc permanent del feixisme, «aquella vella

Hi ha futur

La reflexió que fa Fernàndez sobre el vuitè manament segons la tradició jueva i el setè segons la cristiana també em sembla, en tercer lloc, el crit desesperat de qui creu realment que l'única manera efectiva de reparar la destrossa és parar per començar a actuar de bell nou i assumir que el dogma econòmic del lliure mercat és incompatible amb el fet físic i material que el planeta té límits.

Diria que *No robaràs* de Fernàndez és, finalment, un manual d'esperança: la confiança d'aconseguir alguna cosa i de fer realitat la pregunta de «no pas si un altre món és possible, sinó com d'impossible és aquest». Avui, que per fi plou, Fernàndez, de la mà d'Alba Rico, de Chesterton, de Mireia Calafell i tants altres, planteja una alternativa tan difícil com diàfana: «una ètica de l'autocontenció, una contracció d'emergència, una praxi de l'alteritat i un festival dels límits [...] per tal de poder seguir creient en l'atrotinada condició humana —i no en l'última aplicació de mòbil de Silicon Valley».

I vaig acabant. Si Eduardo Galeano, com recorda Fernàndez, escriu que «en la entrada del Paraíso un cartel dice: "completo"», mossèn Cinto Verdaguer va dir, mentre feia un exorcisme, que «tots els dimonis són a la Terra i que l'infern està per llogar».

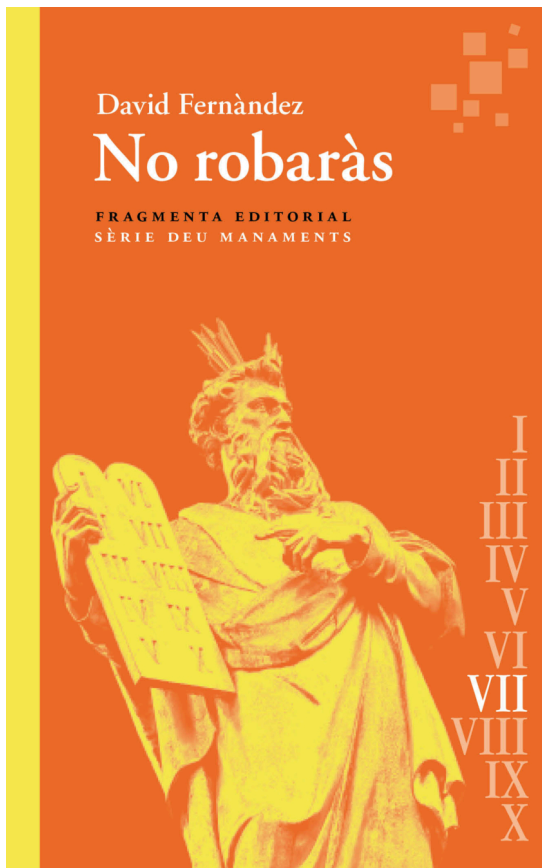
Si Fernàndez es pregunta si «sortir-nos-en serà difícil» per respondre que «probablement sí, però molt més refotudament difícil serà no fer-ho», Kafka l'acompanya afirmant que «ets pots fer enrere davant dels sofriments del món, però potser aquest fer-se enrere és l'únic sofriment que podries evitar».

I ara sí, acabo, amb una altra cançó, que va ser una de les bandes sonores de quan era petita i no tenia por del futur. Si Alba Rico explica que «Chesterton va construir un món inèdit, invertit [...] on la virtut es reia del vici, la debilitat es reia de la força i la subordinació, del poder», Paco Ibáñez canta que «y había también / un príncipe malo / una bruja hermosa / y un pirata honrado [...] todas estas cosas / había una vez / cuando yo soñaba / un mundo al revés». Potser ens cal això, doncs, capgirar el món. Per redreçar-lo. Per deixar de ser éssers-per-a-la-mort i convertir-nos a éssers-per-a-la-vida. Per responsabilitzar-nos d'una afirmació fragilíssima que avui

Hi ha futur

El temps de la promesa

No robaràs

Hi ha futur

Catorze és una plataforma de creació i difusió cultural, en positiu i en català. Si t'agrada el que fem, pots unir-te al nostre [butlletí](#), a la nostra comunitat de [WhatsApp](#) i al nostre canal de [Telegram](#), i seguir-nos a [Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#) i [TikTok](#).

Més notícies

Marina Garcés: «Ser feliç és sentir-te capaç d'espifiar-la»

Alerta!

Lo món s'acaba

Llegir petit

Comentaris

català. abril 04, 2024 | 10:50

Si que n'hi ha, de futur. Però és molt negre.